

โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นลินี สุวรรณโชติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

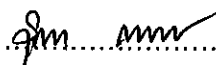
ตุลาคม 2549

ISBN 974-502-907-6

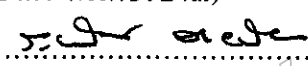
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นลินี สุวรรณโชติ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

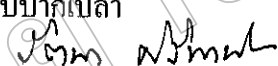
..........ประธาน

(ดร.สุชาดา กรเพชรปาลณี)

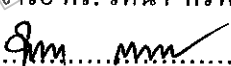
..........กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

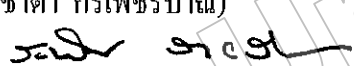
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..........ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร. รัตนา ศิริพานิช)

..........กรรมการ

(ดร. สุชาดา กรเพชรปาลณี)

..........กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

..........กรรมการ

(ดร. วรรณทนา ภาณุพิณฑุ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ดร.สุชาดา กรเพชรปานิ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล กรรมการที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ศิริพานิช รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ีย์ และรองศาสตราจารย์ทัศนีย์ ทานตวนิช ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดแจ้ง ที่กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี อีกทั้งคณะกรรมการสอบปากเปล่าที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง แก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำสั่งสอนความรู้ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษ ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์กนก พานทอง อาจารย์มะลิวรรณ โคตรศรี รวมทั้งน้อง ๆ รุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 7 สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษาและสาขาวิชาเทคโนโลยีการวัดทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ที่คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำตลอดมา

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนในโรงเรียนที่ให้ทดลองใช้เครื่องมือ และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ โดยเฉพาะสมาชิกในครอบครัวที่ให้งำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณความดีอันเกิดจากประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ตลอดไป

นลินี สุวรรณโชติ

46924292: สาขาวิชา: เทคโนโลยีวิทยาการศึกษา; วท.ม. (เทคโนโลยีวิทยาการศึกษา)

คำสำคัญ: โมเดลเชิงสาเหตุ/ ความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ/ การโกงทางวิชาการ

นลินี สุวรรณโชติ: โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF ACADEMIC DISHONESTY
AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สุชาดา กรเพชรปานิ,
Ph.D., ระพีพันธ์ ฉายวิมล, ค.ค. 144 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-907-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ ไอเซน (Ajzen, 1991) และผลการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง
ความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียน เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาโมเดล ตัวแปรในโมเดล
ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 8 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ 21 ตัวแปร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ในเขตตรวจราชการที่ 3 จำนวน 400 คน
เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม
พฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ และปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ทาง
วิชาการ วิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยโปรแกรม SPSS for
Windows วิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ ด้วยโปรแกรม LISREL 8.50

ผลการวิจัยแสดงว่า โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายที่ปรับแก้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณา
จากค่าไค-สแควร์เท่ากับ 12.35 ที่องศาอิสระเท่ากับ 29 ค่า p เท่ากับ 0.99 ดัชนี GFI เท่ากับ 0.99
ดัชนี AGFI เท่ากับ 0.99 ดัชนี CFI เท่ากับ 1.00 ค่า SRMR เท่ากับ 0.01 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00
ตัวแปรทั้งหมดใน โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ได้
ร้อยละ 50 และผลการวิจัยพบว่าทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนใช้อธิบายพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทาง
วิชาการ ได้ โดยความตั้งใจที่จะกระทำความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการเป็นตัวแปรคั่นกลางมีอิทธิพล
ทางตรงต่อความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนการคล้อยตาม
กลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ มีอิทธิพลทางอ้อมส่งผ่านความตั้งใจที่
จะกระทำความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ข้อค้นพบที่แตกต่างจากทฤษฎีคือ เจตคติไม่มีอิทธิพลต่อ
ความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ

46924292: MAJOR: EDUCATIONAL RESEARCH TECHNOLOGY;

M.Sc. (EDUCATIONAL RESEARCH TECHNOLOGY)

KEYWORDS: CAUSAL RELATIONSHIP MODEL/ ACADEMIC DISHONESTY/
ACADEMIC CHEATING

NALINEE SUWANNACHOTE: CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF
ACADEMIC DISHONESTY AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS. THESIS ADVISORS:
SUCHADA KORNPETPANEE, Ph.D., AND RAPIN CHAYWIMON, Ph.D. 144 P. 2006.
ISBN 974-502-907-6

The purpose of this research was to develop a causal and validate the causal relationship model of academic dishonesty among high school students, based on the theory of planned behavior of Ajzen (1991) and other related literature. The proposed model consisted of eight latent variables. The sample, derived by mean of multi-stage random sampling, consisted of 400 high school students in schools under the office of basic education commission. The research instruments included academic dishonesty questionnaires and factorial cause of academic dishonesty questionnaires. Data were analyzed by descriptive statistical analysis through SPSS for windows and causal relationship model through LISREL 8.50.

The results indicated that the adjusted model was consistent with the empirical data. Model validation of good fitted model provided Chi-Square test of goodness of fit = 12.35, $df = 29$, $p = 0.99$, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, CFI = 1.00, SRMR = 0.01, RMSEA = 0.00. The variables in the model accounted for 50 percent of the variance of academic dishonesty. The results indicated that the theory of planned behavior could explain the academic dishonesty behavior. Intention to conduct dishonesty, a mediator variable, was statistically significant directly effecting on academic dishonesty. The other variables that were statistically significant indirectly effecting on academic dishonesty were subjective norms and perceived behavior control. However, the attitude toward academic dishonesty behavior was not statistically significant effecting on academic dishonesty.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	10
ความหมายของความไม่ซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	10
พฤติกรรมที่บ่งชี้ความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	12
ความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	13
ตอนที่ 2 ตัวแปรที่ส่งผลต่อความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	23
ความตั้งใจที่จะกระทำความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	23
เจตคติต่อความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	26
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง.....	30
การรับรู้การควบคุมความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	36
เจตคติทางลบต่อครูผู้สอน.....	40
ความกลัวที่จะไม่ประสบผลสำเร็จ.....	41
การรับรู้ความสามารถแห่งตนด้านวิชาการ.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 โมเดลลิสเรล (LISREL Model) และวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
การสร้างโมเดลเชิงสาเหตุ.....	60
การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
ตัวแปรที่ศึกษา.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	81
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ ในการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	85
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	88
5 สรุปและอภิปรายผล.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	109
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก.....	119
ภาคผนวก ข.....	121
ภาคผนวก ค.....	133
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	144

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	47
3-1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	62
3-2 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามเจตคติทางลบต่อครูผู้สอน.....	63
3-3 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถแห่งตนทางด้านวิชาการ.....	64
3-4 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง.....	65
3-5 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความกลัวที่จะ ไม่ประสบผลสำเร็จ.....	66
3-6 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามเจตคติต่อความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	67
3-7 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามการรับรู้การควบคุมความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	70
3-8 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความตั้งใจที่จะกระทำความ ไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	71
3-9 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	72
3-10 ค่าความเที่ยงของชุดแบบสอบถาม.....	74
4-1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะ.....	81
4-2 ค่าเฉลี่ยร้อยละของการรายงานตนเองว่าเคยทำพฤติกรรม 4 ด้าน.....	82
4-3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปร และค่าความโค้ง ของตัวแปรสังเกตได้ใน โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ.....	82
4-4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษา โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียน.....	86
4-5 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของ โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการตามสมมติฐาน.....	90
4-6 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของ โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการที่ปรับเป็น โมเดลทางเลือกที่ 1.....	94
4-7 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของ โมเดลเชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการที่ปรับเป็น โมเดลทางเลือกที่ 2.....	97

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 โมเดลสมมติฐานความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย...	6
2-1 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Icek Ajzen.....	22
2-2 โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.....	48
2-3 โมเดลการวัด (Measurement Model) และ โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural Equation Model).....	52
3-1 แสดงวิธีการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคู่.....	76
4-1 โมเดลแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนตามสมมติฐาน.....	89
4-2 โมเดลแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนที่ปรับเป็น โมเดลทางเลือกที่ 1.....	93
4-3 โมเดลแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักเรียนที่ปรับเป็น โมเดลทางเลือกที่ 2.....	96